

ЗДОРОВ'Я ТВАРИН

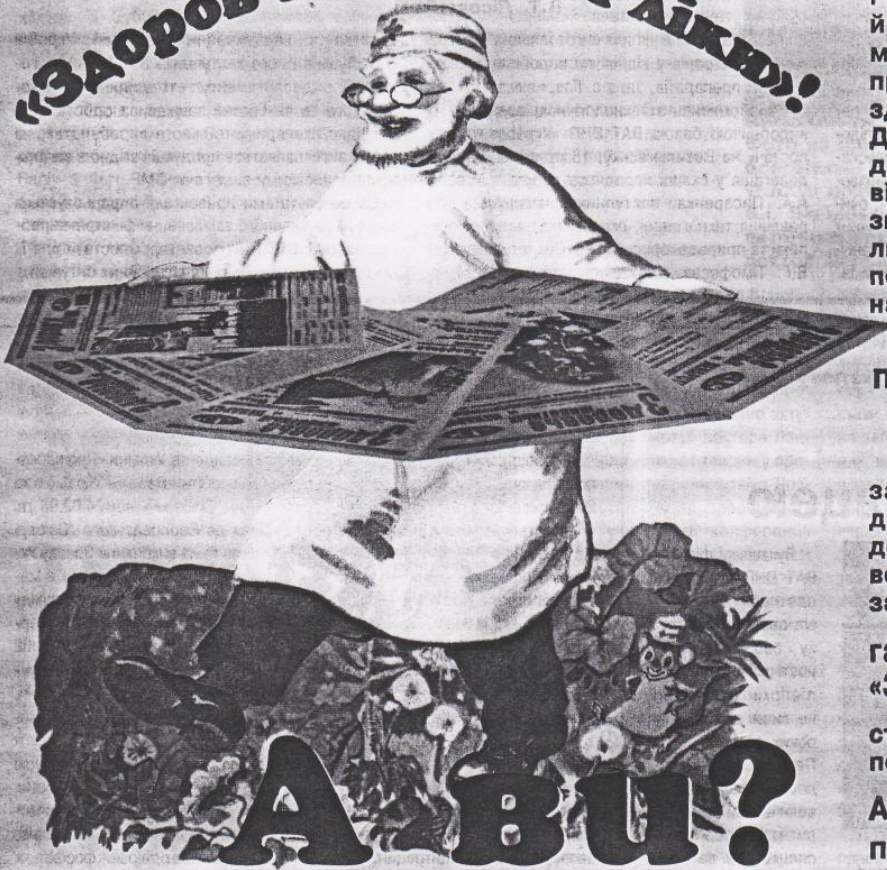

І ЛІКИ

№4 (6) квітень 2002 року

Ветеринарні препарати, лікування, профілактика, поради, нове в науці та практиці

Я Абаю про тварин, тому й
передплатив газету
«Здоров'я тварин і ліки»!

Вчасно отримувати цікаву та корисну інформацію про новинки ветеринарної науки і практики, застосування сучасних ветеринарних препаратів і поради щодо утримання й лікування братів наших менших – бажання природне і, головне, здійсненне. Достатньо лише завітати до будь-якого поштового відділення України, знайти в інформаційному листі №3 до Каталогу передплатних видань назву нашої газети,

передплатний індекс
23509

заповнити абонемент і доставну картку-доручення, сплатити всього 59 коп. за номер і...

газета
«Здоров'я тварин і ліки»

стане вашим другом і радником.

Айболить, як відомо, поганих порад не дає!

В НОМЕРІ:

Хочете довго жити - пийте чисту воду стор. 2
Боротьба з лептоспірозом: заходи і засоби стор. 4
Готуємось до випасу худоби стор. 5

Актофіт - біопрепарат нового покоління стор. 6
Чому страждає птиця? стор. 7
Профілактика остеодистрофії: актуальність не втрачається стор. 9

Як лікувати дизентерію поросят стор. 10
Чудовий фітобукет стор. 11
Таке цінне маленьке звірятко стор. 13
Щоб бути з медом, профілакуйте нозематоз стор. 15

Ектопаразити птиці та заходи боротьби з ними

А.А. Антипов, асистент, Білоцерківський ДАУ

Серед ектопаразитів птиці найчастіше зустрічаються перський і пташиний кліщ та пухопероїди. Вони є переносниками збудників інвазійних та інфекційних захворювань, затримують ріст молодняку, призводять до погіршення якості пера, зниження несучості і маси тіла, а іноді і до загибелі птиці.

Перський кліщ зовнішнім виглядом нагадує клопа: має яйцеподібної форми сплющене тіло жовто-сірого кольору, завдовжки 10 мм і 6 мм завширшки, чотири пари ніг. Пташиний кліщ (кур'ячий кліщ, червоний пташиний кліщ) – видовжено-овальної форми з великим хоботком. Колір залежить від ступеня насичення кліща: сірий, чорний, червоний або бурий. Живуть кліщі 6–7 місяців і стійкі до тривалого голодування.

Пухопероїди дрібні – безкрилі комахи (до 1–11 мм довжиною та 0,3–3 мм шириною) блідо-жовтого або коричневого кольору, які постійно паразитують на птиці, але кров'ю не живляться. При цьому птиця подовгу перебирає пір'я, скльовує паразитів (іноді разом з пір'ям). При високій інтенсивності інвазії пухопероїдами у птиці з'являються оголені ділянки тіла на шії, грудях, навколо клоаки. У зовнішньому середовищі без живлення пухопероїди виживають не довше 2–4 днів, на них згубно діють сухість і сонячне світло.

Кур'ячий кліщ зустрічається в усіх регіонах України, але частіше в степових та лісостепових зонах. Ці нічні паразити короткочасно смочуть

кров у птиці вночі, після чого ховаються в укриття. Укуси кліщів спричиняють курям біль, вони часто, прокинувшись вночі, падають із сідел. При високій інтенсивності інвазії хвороба має гострий перебіг з явищами анемії, виснаження, паралічу кінцівок. Хворіє птиця 1–14 днів, іноді настає загибель. При відсутності в приміщенні птиці кліщ може нападати на обслуговуючий персонал, спричиняючи у людей свербіж шкіри. За сприятливих умов (жарко, висока відносна вологість повітря) розвиток однієї генерації кур'ячого кліща триває сім днів. Перські кліщі живуть у тріщинах і щілинах пташників.

Для успішної боротьби з ектопаразитами птиці в курниках треба завжди підтримувати чистоту, підстилку в гніздах змінювати кожні 2–3 дні, раз на 10 днів проводити дезакаризацію сідел, гнізд, кліток та іншого інвентарю, підлоги, один раз на місяць білити стіни і стелю свіжо гашеним вапном. Необхідно регулярно проводити ремонт приміщень із змазуванням усіх тріщин і щілин замазкою, що складається з 1 частини креоліну і 2–3 частин крейди.

Для боротьби з пухопероїдами курей, що несуть яйця, обприскують 2%-ною емульсією оксамату з розрахунку 25–50 мл на голову. Ефективним є також 0,2%-на водна емульсія диброму, 0,01%-на емульсія стомазану (перметрину), але їх застосовують тільки для птиці, що не несе яєць, а також не пізніше як за 30 днів до забою. Також для знищення пухопероїдів можна використовувати піськово-попільні ванни на вугулах. З цією метою додають один з таких інсектицидів з розрахунку за об'ємом: фенотіазин (1%), а також сірчаний цвіт у кількості 20–50 г на 1 кг піськово-попільної суміші.

Для боротьби з перськими кліщами приміщення для утримання птиці обробляють розчином

аверсекту купочного (4–5 мл на 1 літр води), розчином бутоксу (1 мл на 1 літр води), 0,5%-ними водними емульсіями диброму, 1%-ними водними емульсіями неосидолу, цюдрину, а також перметрином, стомазаном, ектоміном. Норми витрати акарицидів – 100–200 мл/м² оброблюваної поверхні. Препарати застосовують дворазово з інтервалом 12–15 днів.

Універсальним засобом боротьби з ектопаразитами всіх теплокровних є інсекто-акарицидна пудра виробництва ВАТ ВВП «Укрзооветпромстач». Її діючою речовиною є найновіше відкриття сучасної біохімії – чистий кристалізований ізомер дельтаметрин. Він має високий коефіцієнт безпеки для тварин і людини, не накопичується в ґрунті, а виготовлений дельтаметринний 0,05%-ний порошок під назвою «Делта-пудра» зручний у використанні і ефективний. Цей порошок білого кольору, без запаху, діє на ектопаразитів як контактна отрута, вражаючи нервову систему та викликаючи їх загибель. Проти ектопаразитарної інвазії птиці пташники обробляють дусторозпилювачем з розрахунку 25–50 г на один квадратний метр оброблюваної площі. Перед обробкою (бажано двократно) приміщення очищують від решток корму і бруду, особливо ретельно обробляють тріщини, щілини в обладнанні та клітках, траншеї для посліду, сідала тощо. Пойлки і годівниці не обробляють. Обробку самої птиці проводять з розрахунку до 10 г на голову методом припудрювання. Відмінний результат дає застосування інсекто-акарицидної пудри як добавки до піщаних та попільних ванн. Забія обробленої птиці дозволяється через 15 днів після останньої обробки.

Для дезінвазії також використовують 5–10%-ні гарячі емульсії креоліну, 5–6%-ні розчини каустичної соди.

В.І. Козій, доцент кафедри хірургії, Білоцерківський ДАУ

Копитця як дзеркало здоров'я корови

Недаремно господарники кажуть, що молоко – це свіжа копіяка шодня. Власник худоби почуватися сьогодні впевнено, якщо середньорічний надій на корову становить щонайменше 4–5 тис. літрів. Разом з тим, названий рубіж є критичним з точки зору негайної потреби у зміні існуючих підходів щодо годівлі та утримання худоби. При цьому однією з важливих проблем, що потребує вирішення, є збільшення захворюваності корів у ділянці пальця. Першопричиною більшості таких хвороб є розвиток ламініту.

Власне ламінітом називають запалення листочків епідермісу та основи шкіри копитцевої стінки, але, по-перше, в патологічному процесі, як правило, задіяні й інші ділянки основи шкіри (підшови, білої лінії), по-друге, крім запалення присутні явища дегенерації та некрозу.

Ламініт – це захворювання поліетіологічної природи. Головні його причини є наслідком застосування інтенсивних технологій у молочному

тваринництві: згодовування раціонів, багатих на вуглеводи і бідних на клітковину, раптові зміни раціонів, утримання на жорстких нерівних підлогах, важкі роди, затримка посліду, метрити, мастити, інші захворювання чи стресові фактори (грубе поводження з тваринами, недостатній моціон тощо). При дії одного з них, а особливо при нашаруванні кількох таких факторів у крові накопичується велика кількість біологічно активних речовин, які викликають вазодилатацію та інші зміни в мікроциркуляторному руслі. При цьому патологічні процеси в першу чергу розвиваються в ділянках основи шкіри, покритих щільними нееластичними тканинами. Це – основа шкіри рогового відростка та рогового башмака. Внаслідок дії цих факторів порушується функція продукуючого шару відповідної ділянки епідермісу, а значить ріст і розвиток рогової тканини.

Ріг рогового відростка росте порівняно повільно, протягом всього життя тварини, і все ж

стрес, спричинений отелом, є достатнім, щоб викликати порушення рогоутворення, яке ми бачимо у вигляді чергового «річного кільця» і за яким часто визначаємо вік тварини.

На відміну від рогового відростка роговий башмак росте швидше і практично повністю оновлюється протягом одного року, тобто на ньому можуть фіксуватися важливі події лише одного року. При цьому найбільш інформативними показниками є горизонтальні борозни рогоу копитної стінки, розшарування рогу білої лінії, жовті плями та геморагії рогу підшови.

закінчення на стор. 9

